

รายงานการวิจัยเรื่อง
การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐาน 6
โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนเทิงวิทยาคม

นายชนะพงษ์ ถาวร
ผู้วิจัย

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560
โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36

ชื่อเรื่องวิจัย การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทิงวิทยาคม

ชื่อผู้ดำเนินการวิจัย นายชนะพงษ์ ถาวร

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการไม่มีความรับผิดชอบต่อการส่งงานในรายวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการส่งงานก่อนทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม จำนวน 4 ชุด และแบบบันทึกการส่งงานหลังทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม จำนวน 4 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าผลต่างของคะแนนทั้ง 2 ครั้ง(ก่อน-หลังการวิจัย) มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยใช้ การเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนค่าเฉลี่ยร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลต่างรวมทั้งชั้นเรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์นำเสนอเป็นตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า จากการแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐาน โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการส่งงานศิลปะให้ตรงต่อเวลาที่กำหนดเพิ่มมากขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนทำการวิจัยในระดับ ดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	2
สมมุติฐานงานวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
เอกสารเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม	4
ความหมายของกระบวนการกลุ่ม	4
ความเป็นมาของกระบวนการกลุ่ม	5
จุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่ม	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้กระบวนการกลุ่ม	6
เอกสารเกี่ยวกับความรับผิดชอบ	7
ความหมายของความรับผิดชอบ	7
ความสำคัญของความรับผิดชอบ	8
ประเภทของความรับผิดชอบ	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	12
กลุ่มเป้าหมาย	12
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	12
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	12
การรวบรวมข้อมูล	13

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	14
เกณฑ์ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล	14
บทที่ 4 ผลการวิจัย	16
ตอนที่ 1	16
ตอนที่ 2	17
ตอนที่ 3	17
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	19
สรุปผลการวิจัย	19
อภิปรายผล	19
ข้อเสนอแนะ	21
การสะท้อนคิดของผู้วิจัยต่อผลการวิจัย	22
บรรณานุกรม	23
ภาคผนวก	24
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	25
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	26
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	34

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนการส่งงานของนักเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ก่อนทำการวิจัย	16
2	จำนวนการส่งงานของนักเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ก่อนทำการวิจัย	17
3	ผลการส่งงานของนักเรียนรวมทั้งหมด	17

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด การบวกรจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ผักผ่อนทักษะกระบวนการคิด การจัดการเผชิญสถานการณ์และให้ความสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี มีความสุขบนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียงและยั่งยืน ทั้งนี้ จริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับเด็กเป็นอย่างยิ่ง คือ จริยธรรมความรับผิดชอบ เพราะความรับผิดชอบเป็นคุณลักษณะที่ทำให้บุคคลรู้จักการรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเองและสังคม (ประดินันท์ อุปรมย์, 2543, หน้า 502) การส่งเสริมให้บุคคลมีความรับผิดชอบต่อตั้งแต่ในวัยเด็กจึงมีความสำคัญ หากเด็กได้รับการส่งเสริมที่เหมาะสมแล้ว เด็กจะพัฒนาเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพ มีพฤติกรรมที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัวและสังคมในอนาคตต่อไป (รัชนิย์พร หมิ่นเรือคำ, 2552, หน้า 2) ดังนั้น การจัดการศึกษาให้กับเด็กจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะสอดแทรกเรื่อง ความรับผิดชอบต่อ ไว้ในบทเรียน เนื้อหาสาระ หรือกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อเป็นการฝึกฝนพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

โรงเรียนเทิงวิทยาคม เป็นโรงเรียนที่ส่งเสริมและให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โรงเรียนมาตรฐานสากล (WORLD-CLASS STANDARD SCHOOL) ซึ่งมีเป้าหมายที่จะมุ่งเน้นให้นักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ให้สมดังปณิธานของโรงเรียนที่ว่า “สร้างคนเก่ง คนดี สู่อสังคมนานาชาติ” การส่งงานตรงต่อเวลา จึงเป็นพื้นฐานของการมีความรับผิดชอบต่อตนเองอย่างหนึ่ง ซึ่งจากการสังเกตการเรียนการสอนวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 ภาคเรียนที่ 2/2560 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของผู้วิจัยในกระบวนการวิชา ศิลปะพื้นฐาน 6 (ศ33102) พบว่านักเรียนมักไม่ให้ความสำคัญกับวิชาศิลปะเท่าที่ควร นักเรียนบางคนไม่ตั้งใจเรียนในชั้นเรียน ไม่ตั้งใจทำงาน และที่สำคัญคือส่งงานล่าช้า ไม่ตรงต่อเวลา จึงทำให้การตรวจงานของครูและแผนการจัดการเรียนการสอนล่าช้า โดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 ซึ่งพบปัญหาการไม่ส่งงานและส่งงานล่าช้ามากกว่านักเรียนห้องอื่นๆ

การส่งการบ้านหรืองานที่ครูมอบหมายให้นักเรียนอย่างตรงต่อเวลาถือว่าเป็นการแสดงถึงความมุ่งมั่นและความมีวินัยต่อการเรียน ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนส่วนหนึ่งในตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่นักเรียนควรทราบ ควรระลึก และต้องหมั่นปฏิบัติอยู่เสมอ ซึ่งผลที่ตามมาจะเป็นการฝึกนิสัยให้ผู้เรียนเป็นคนมีวินัย มีความอดทน และความมุ่งมั่นในอนาคต โดยเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ นั่นก็คือการส่งงานที่ครูมอบหมายให้ตรงตามเวลาที่กำหนดนั่นเอง

จากการศึกษางานวิจัยของ รัชนิษฐ์พร หมั่นคำเรือ(2552) ที่ทำวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ทำให้นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ประกอบกับการศึกษาการทำวิจัยในชั้นเรียนของ จิรภา อินทรขาว (2544) ที่ทำวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม พบว่า ในช่วงทำให้นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบในการส่งงานมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากต้องการพัฒนาตนเองในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความช่วยเหลือของเพื่อนและเกิดความเข้าใจในกระบวนการกลุ่มด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงการ ใช้ กระบวนการกลุ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาที่ขาดความรับผิดชอบต่อการส่งงานในรายวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 (ศ33102) ภาคเรียนที่ 2/2560 เพื่อปรับปรุงพฤติกรรมของนักเรียนจากปัญหาที่ผ่านมา และถ้าหากผู้เรียนมีความรับผิดชอบมากขึ้น นั่นก็หมายถึงนักเรียนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพที่ดีในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการไม่มีความรับผิดชอบต่อการส่งงานในรายวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม จำนวน 40 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ต้องการศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อแก้ไขความรับผิดชอบในการไม่ส่งงานหรือส่งงานล่าช้าของนักเรียน

3. ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรต้น คือ กระบวนการกลุ่ม

ตัวแปรตาม คือ ความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐานของนักเรียน

สมมุติฐานงานวิจัย

นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐาน จะสามารถพัฒนาตนเองให้มีความรับผิดชอบต่อการส่งงานให้ตรงตามเวลาที่กำหนดมากขึ้นเมื่อใช้ กระบวนการกลุ่ม

นิยามศัพท์เฉพาะ

กระบวนการกลุ่ม หมายถึง การแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มเพื่อให้แต่ละกลุ่มรับผิดชอบต่อการส่งงานของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ให้ส่งงานตรงต่อเวลาที่กำหนดและครบตามจำนวนของสมาชิกในแต่ละกลุ่ม

ชิ้นงานศิลปะ หมายถึง ผลงานศิลปะที่ครูมอบหมายให้นักเรียนทำ จำนวน 4 ชิ้น ประกอบด้วย งานชิ้นที่ 1 เรื่อง รายงานการวิจารณ์ผลงานทัศนศิลป์ที่สะท้อนอิทธิพลทางวัฒนธรรม งานชิ้นที่ 2 เรื่อง ผลงานม้วนห้วนพันขด ชิ้นที่ 3 เรื่อง นิทรรศการม้วนห้วนพันขด และชิ้นที่ 4 เรื่อง แฟ้มสะสมผลงานทัศนศิลป์

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิจัยทำให้ทราบถึงผลการใช้กระบวนการกลุ่ม ในการแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐานของนักเรียนซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้เทคนิคการสอนและการกำหนดความเหมาะสมของภาระงานที่นักเรียนจะต้องทำส่งครู

2. ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนสาระศิลปะ ในการแก้ไขปัญหาความรับผิดชอบของนักเรียนต่อการไม่ส่งงาน

3. ผลการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในสาระอื่น ในการนำไปใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการรับผิดชอบให้แก่นักเรียน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัย ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม
 - ความหมายของกระบวนการกลุ่ม
 - ความเป็นมาของกระบวนการกลุ่ม
 - จุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่ม
 - ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้กระบวนการกลุ่ม
2. เอกสารเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
 - ความหมายของความรับผิดชอบ
 - ความสำคัญของความรับผิดชอบ
 - ประเภทของความรับผิดชอบ
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารเกี่ยวกับกระบวนการกลุ่ม

ความหมายของกระบวนการกลุ่ม

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543) ได้กล่าวถึง กระบวนการกลุ่ม ว่า เป็นการจัดสถานการณ์การเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ได้มีปฏิสัมพันธ์โดยมีแนวความคิด การกระทำ แรงจูงใจร่วมกัน แบ่งหน้าที่ช่วยเหลือกันและกันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การทำงานเป็นกลุ่มที่ดีจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพการทำงานสูงกว่าผลรวมของประสิทธิภาพ

รัชนิย์พร หมื่นคำเรือ (2552) ได้กล่าวถึงกระบวนการกลุ่ม ว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์หรือกระบวนการกลุ่ม เป็นเทคนิคที่นักจิตวิทยาได้ทำการทดลองแล้วว่า สามารถพัฒนาเจตคติ ค่านิยม และจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้กล่าวโดยสรุปว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จะเป็นการบวนการเรียนรู้ที่ใช้กลุ่มในการแก้ปัญหา หรือร่วมกันทำ ร่วมกันคิดในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยในการ

เรียนรู้สิ่งต่างๆนั้น ผู้เรียนจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้แต่ละคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างกัน เป็นแรงจูงใจให้แกกันและกัน อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานสูง

เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว กระบวนการกลุ่ม หรือกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ คือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้กลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มาเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันและกันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งแต่ละคนจะได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน เป็นแรงจูงใจให้แกกัน ซึ่งกระบวนการกลุ่มนี้สามารถสามารถพัฒนาเจตคติ ค่านิยม และจริยธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความเป็นมาของกระบวนการกลุ่ม

จากการศึกษาความเป็นมาของกระบวนการกลุ่มของ รัชนิย์พร หมั่นคำเรือ (2552, หน้า9) พบว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มีพื้นฐานมาจากอิทธิพลความคิดของ John Dewey ที่ถือว่าลักษณะการเรียนการสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์เป็นการเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหาวิชา ผู้เรียนจะได้ฝึกการแก้ปัญหา ฝึกการคิดอย่างมีเหตุผล มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและเรียนรู้ด้วยตนเอง รู้จักเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น อันเป็นประสบการณ์ตรงซึ่งช่วยสามารถดำรงชีวิตในสังคมประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี และยังฝึกการรู้จักเห็นอกเห็นใจผู้อื่นด้วย

ต่อมาได้มีผู้นำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในวงการแพทย์ด้วย เช่น Sigmund Freud ใช้กระบวนการกลุ่มในการบำบัดจิต (Psychotherapy) และได้สร้างทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalytic Theory) ขึ้น สำหรับในวงการศึกษานั้น Bradford and Mail ได้เริ่มมีการฝึกอบรมกระบวนการเพื่อค้นคว้าทดลองและวิจัยการศึกษาขึ้นในปี ค.ศ.1944 เป็นการศึกษาสภาพการที่จะก่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้านกระบวนการสัมพันธ์ขึ้น ซึ่งนับเป็นผลรวมทางการศึกษาที่มีคุณค่ามาก

ในปี ค.ศ.1972 ดร.ทิตินา แชมมณี เป็นผู้เริ่มนำกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์มาใช้ในประเทศไทย ที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ก็มีผู้สนใจนำทฤษฎีกลุ่มสัมพันธ์เข้ามาทดลองใช้ในกระบวนการเรียนการสอนอีกมากในเวลาถัดมา เช่น รายวิชาทางรัฐศาสตร์ วิชาการแนะแนว และรายวิชาการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น

จุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่ม

เนื่องจากกระบวนการกลุ่ม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้คนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ได้ช่วยเหลือกัน และกันในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่มจึงมุ่งให้เกิดผลต่อผู้เรียน ดังนี้ (ประนอม เดชชัย, 2536)

1. มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ หมายถึง ความเข้าใจตัวเองและเข้าใจบุคคลอื่นๆ กล่าวคือ กระบวนการกลุ่มจะช่วยพัฒนาบุคคลเกิดการเรียนรู้เรื่องของตัวเอง และของผู้อื่นดีขึ้น ช่วยให้รู้จักกันและกัน เช่น รู้จักข้อดี ข้อบกพร่องทั้งของตนเองและสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งเป็นแนวทางทำให้เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ และคิดช่วยเหลือกันและกันตลอดจนการปรับตัวเข้ากันด้วย

2. มุ่งให้ผู้เรียนเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน และการแก้ปัญหาร่วมกัน ประสบการณ์จากกระบวนการกลุ่มจะช่วยให้ผู้เรียนรู้ถึงวิธีการทำงานและแก้ปัญหาร่วมกัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเองเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน การร่วมมือแก้ปัญหาย่อมได้ผลดี และประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. มุ่งฝึกเจตคติทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดี ขณะที่ฝึกปฏิบัติกิจกรรมในกระบวนการกลุ่ม ผู้เรียนจะได้รับการฝึกความรู้สึกหลายๆอย่าง เช่น ความอดทน การยอมรับฟังความคิดเห็นส่วนรวม ฝึกการเสียสละ รู้จักเป็นผู้ให้และรับ ฝึกความรับผิดชอบ มีความร่วมมือร่วมใจ เสริมสร้างความเป็นเอกภาพ และฝึกการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาบุคคลและสังคมต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้กระบวนการกลุ่ม

จากการศึกษาของงานวิจัยของ รัชนิย์พร หมิ่นคำเรือ (2552, หน้า11-14) สามารถสรุปประโยชน์ของการใช้กระบวนการกลุ่ม ได้ดังนี้

1. ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนในด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Domain) ซึ่งได้แก่ ความสามารถของผู้เรียนในการรู้คิด รู้จำ ความเข้าใจในเนื้อหาที่สามารถอธิบายออกมาได้ สามารถนำไปใช้ได้ รู้จักการเชื่อมโยงความรู้และการจัดหมวดหมู่ และสร้างสรรค์ความคิดใหม่ๆ จนสามารถประเมินด้วยตนเองได้

2. ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทางด้านอารมณ์ (Affective Domain) ซึ่งได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความรู้สึก ความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ เมื่อเข้ากลุ่ม ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม ได้เรียนรู้วิธีการปรับตัว การทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้เป้าหมายของกลุ่มสำเร็จ

3. ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านทักษะ (Psychomotor) ซึ่งได้แก่ ทักษะทางสังคม ทักษะในการศึกษาหาความรู้ ทักษะการทำงานกลุ่ม และทักษะทางปัญญา

4. ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งได้แก่ การที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในการรับรู้ การช่วยเหลือกันทำงานในกลุ่ม การสื่อสารกับผู้อื่นทั้งในแง่ของเนื้อหาและกระบวนการ ฝึกการตัดสินใจและการแก้ปัญหาและสุดท้าย ผู้เรียนได้มีโอกาสค้นหาค่านิยมที่ดีมาเป็นคนของตนเอง

5. ส่งเสริมพัฒนาการในการดำรงชีวิตแบบประชาธิปไตย ซึ่งได้แก่ การที่ผู้เรียนทุกคนในกลุ่มได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็นของตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานต่างๆกันภายในกลุ่ม ทุกคนมีส่วนร่วมช่วยเหลือและร่วมมือกันทำสิ่งต่างๆอยู่เสมอ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่ม

เอกสารเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

ความรับผิดชอบนั้น เป็นคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐานอย่างหนึ่ง ที่ตัวบุคคลต้องหมั่นฝึกฝนตั้งแต่เด็กๆ การที่นักเรียนมีความรับผิดชอบนั้นจะส่งเสริมให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต มีจริยธรรมที่ดี เป็นพลเมืองที่ดีของชาติ ไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับสังคม ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าดังหัวข้อต่อไปนี้

ความหมายของความรับผิดชอบ

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้ความหมาย ของคำว่า รับผิดชอบ ว่า ยอมรับผลทั้งที่ดีและไม่ดีในกิจการที่ตนได้ทำลงไปหรือที่อยู่ในความดูแลของตน เช่น สมุหบัญชี รับผิดชอบเรื่องเกี่ยวกับการเงิน, รับเป็นภาระ ธุระ เช่น งานนี้เขารับผิดชอบเรื่องอาหาร เธอจะไปไหน ก็ไปเถอะฉันรับผิดชอบทุกอย่างในบ้านเอง

ลักษณะ สะแกคัม (2543, หน้า 34) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ ความผูกพันในการปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ และความสำเร็จนี้ เกี่ยวกับปัจจัย 3 ประการ คือ พันธะผูกพัน หน้าที่การงานและวัตถุประสงค์

กรมวิชาการ (2542, หน้า 6) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นสิ่งที่ควบคู่กับหน้าที่ คนที่มีความรับผิดชอบ คือ คนที่ตั้งใจปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ของตนให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่พึงประสงค์และยอมรับผลของการกระทำนั้น ไม่ว่าจะมีความรับผิดชอบหรือรับผิดชอบต่อตนเอง และรับผิดชอบต่อสังคม

การมีความรับผิดชอบต่อตนเองนั้น จะต้องรู้จักรักษาร่างกาย ชีวิต สุขภาพ ทรัพย์สินและเกียรติยศ ชื่อเสียงของตนด้วยวิธีชอบธรรม ส่วนความรับผิดชอบต่อสังคมโดยรู้จักหน้าที่ที่เป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงและบุคคลอื่นๆ

รัชนีพร หมื่นคำเรือ (2552, หน้า 27) ได้สรุปความหมายของความรับผิดชอบ ว่า ความรับผิดชอบ คือ การตรงต่อเวลา การทำหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายจนสำเร็จโดยไม่ต้องย่ำเดือน มีความเพียรพยายาม มีความละเอียดรอบคอบ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ ปรับปรุงงานในหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้นทั้งของตนเองและสังคม มีความตรงต่อเวลา และยอมรับผลของการกระทำของตนเอง

นอกจากนี้ สุรชาติ วงศ์อารีย์ (2535) ได้ประมวลความหมายของความรับผิดชอบจากผลการ วิเคราะห์แบบสอบถามครู อาจารย์ เกี่ยวกับความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งได้ความหมายว่า ความ รับผิดชอบ หมายถึง การรักษาสถาบันของโรงเรียน การช่วยเหลืองานกลุ่มที่ได้รับมอบหมาย การทำ แบบฝึกหัดหรืองานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ การตรงต่อเวลา การปฏิบัติตามคำพูดที่ตกลง กันไว้ การช่วยกันรักษาความสะอาดห้องเรียน การเก็บหนังสือหรืออุปกรณ์ที่นำออกมาใช้แล้ว การ จัดเก็บโต๊ะเก้าอี้ของตนอย่างเรียบร้อย

ดังนั้น ความหมายของความรับผิดชอบ สามารถสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง การ ตั้งใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งในหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย หรือวัตถุประสงค์ของกลุ่มให้สำเร็จลุล่วง ด้วยความตั้งใจ ตรงต่อเวลา และยอมรับต่อผลการกระทำของตนเอง

ความสำคัญของความรับผิดชอบ

รัชนีพร หมื่นคำเรือ (2552, หน้า 28) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ เป็นคุณลักษณะทาง จริยธรรมที่สำคัญประการหนึ่ง ผู้ที่มีความรับผิดชอบจะสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ด้วยความ สงบสุข เพราะบุคคลแต่ละบุคคลย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ที่จะต้องทำมากมาย ถ้าทุกคนในสังคมมี ความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตนเองอย่างดีแล้ว ย่อมจะทำให้เกิดความสันติสุขและความ เจริญก้าวหน้าในชีวิต ปัจจุบันความเจริญทางเทคโนโลยีได้ก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว แต่การพัฒนาด้าน จิตใจหรือจริยธรรม ไม่ได้ก้าวหน้าไปในสัดส่วนที่พอเหมาะกับความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จึงเป็น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาสังคมมากขึ้น จะเห็นได้ว่า ปัญหาความวุ่นวายต่างๆที่เกิดขึ้นในสังคมทุก วันนี้ สาเหตุอย่างหนึ่งเกิดจากการขาดความรับผิดชอบของคนในสังคม

ความรับผิดชอบมีความสำคัญต่อความสงบสุขในสังคม เพราะถ้าบุคคลมีความรับผิดชอบจะ ทำให้บุคคลนั้นทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายและทันเวลา มีการปฏิบัติที่สอดคล้องกับกฎเกณฑ์ใน สังคม ไม่ทำให้เกิดความเสียหายแก่ส่วนรวม ทำให้สังคมมีแต่ความสงบสุข เรียบร้อย ในทางตรงกัน ข้าม ถ้าบุคคลในสังคมขาดความรับผิดชอบ ความวุ่นวาย ความไม่สงบสุขก็จะเกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้น ความรับผิดชอบที่สำคัญที่สุดของผู้อยู่ในวัยเรียน คือ รับผิดชอบในการเรียน การทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนให้สำเร็จผลด้วยดี และการตั้งใจเรียนให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อจะได้ใช้ความรู้ความสามารถนั้นประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ต่อไป ในอนาคต ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น ผู้ที่มีความรู้จะไม่เป็นปัญหาแก่สังคมและจะสามารถช่วยให้สังคมเจริญขึ้น

ประเภทของความรับผิดชอบ

คู่มือปลูกฝังและสร้างความรับผิดชอบ (2542, หน้า 8-9) ได้แบ่งประเภทความรับผิดชอบไว้ 4 ประเภท ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบในการศึกษาเล่าเรียน หมายถึง การที่นักเรียนศึกษาเล่าเรียนและประสบความสำเร็จตามที่มุ่งหมายด้วยความเพียรพยายาม เข้าห้องเรียน ส่งงานตรงเวลา รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายเมื่อทำแบบฝึกหัดก็พยายามแก้ไขปรับปรุงและศึกษาค้นคว้า

2. ความรับผิดชอบต่อสถานศึกษา หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา รักษาผลประโยชน์ และเกียรติยศของสถานศึกษาและเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนตามความสนใจและความสามารถของตนเอง

3. ความรับผิดชอบต่อครอบครัว หมายถึง การที่นักเรียนมีความช่วยเหลืองานต่างๆ ภายในบ้าน เพื่อแบ่งเบาภาระตามความสามารถของตน ปฏิบัติตนเพื่อความสุขของครอบครัว เข้าใจปัญหาของครอบครัวและปรึกษาครอบครัวเมื่อมีปัญหา

4. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชนและสังคมบำเพ็ญประโยชน์ และสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่สังคมเต็มความสามารถ ช่วยสอดส่องพฤติกรรมของบุคคลที่เป็นภัยของสังคม

ส่วนงานวิจัยและพัฒนาระบบกองวิชาการและแผนงาน กรมควบคุมประพฤติ กระทรวงยุติธรรม (2543, หน้า 35) ได้แบ่งประเภทความรับผิดชอบออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง การรับรู้ฐานะและบทบาทของตนเองที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคมจะต้องดำรงตนให้อยู่ในฐานะที่สามารถช่วยตนเองได้ รู้จักอะไรผิด – ถูก ยอมรับผลการกระทำของตนทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย

2. ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมต่อสวัสดิภาพของสังคมที่ตนดำรงอยู่ ซึ่งเป็นเรื่องที่ถูกพันเกี่ยวข้องกับหลายสิ่งหลายอย่าง ตั้งแต่สังคมขนาดเล็กที่สุด คือ ครอบครัว จนถึงระดับใหญ่ คือ ประเทศชาติ ซึ่งบุคคลที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องปฏิบัติต่อสังคมดังนี้

2.1 ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่พลเมือง ได้แก่ การปฏิบัติตามระเบียบของสังคมและรักษาทรัพย์สินสมบัติของสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น มีความร่วมมือกับผู้อื่น

2.2 ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ได้แก่ เคารพเชื่อฟังผู้ปกครอง ช่วยเหลืองานบ้านรักษาชื่อเสียงของครอบครัว

2.3 ความรับผิดชอบต่อโรงเรียน ครูอาจารย์ ได้แก่ ตั้งใจเล่าเรียน เชื่อฟังครูอาจารย์ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน รักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

2.4 ความรับผิดชอบต่อเพื่อน ได้แก่ การช่วยตักเตือนแนะนำเมื่อเพื่อนทำผิดช่วยเหลือเพื่อนอย่างเหมาะสม ให้อภัยเมื่อเพื่อนทำผิด ไม่ทะเลาะกัน ไม่เอาเปรียบ เคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

นอกจากนี้กรมวิชาการ (2542, หน้า 15) ได้สรุป ประเภทของความรับผิดชอบว่ามี 2 ประเภท คือ

1. ความรับผิดชอบต่อตนเอง หมายถึง การขจัดปัญหาทุกชนิดที่ทำให้ตนเองเป็นทุกข์ เช่น การรักษาตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย โรคภัยไข้เจ็บ รักษาร่างกายให้แข็งแรง รวมทั้งรู้จักหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่การงานของตนเองให้ลุล่วงไปอย่างมีประสิทธิภาพทันเวลาที่กำหนด ตรงต่อเวลา

2. ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือส่วนรวม หมายถึง รู้จักฐานะหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อสังคม อันได้แก่ ความรับผิดชอบต่อครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ประเทศชาติ และบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยปฏิบัติอย่างถูกต้องเหมาะสม เกิดประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม

จากการที่ได้กล่าวถึงประเภทของความรับผิดชอบ จะพบว่ามีหลายด้านด้วยกัน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเอง ในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายโดยผู้วิจัยจะใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อแก้ปัญหาความรับผิดชอบการส่งงานของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อการเรียนและการส่งงาน ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาในครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

งานวิจัยของ รัชนิย์พร หมั่นเรือคำ(2552) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยศึกษาจากนักเรียนจำนวน 33 คน โดยใช้เครื่องมือในการศึกษา คือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องความรับผิดชอบต่อตนเองจำนวน 4 แผน แบบทดสอบก่อนเรียน - หลัง

เรียน และแบบประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยผลการศึกษาพบว่าหลังการเรียนโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ส่วนผลการประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียนด้านการตั้งใจเล่าเรียน การตรงต่อเวลา การรู้ประมาณในการใช้จ่าย และการใส่ใจสุขภาพของตนอยู่ในระดับพอใช้

กัลยา สุรีย์ (2546) ได้วิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มเดียว เกี่ยวกับการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบต่อความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนแม่ลาน อำเภอลอง จังหวัดแพร่ จำนวน 24 คน โดยดำเนินการจัดกิจกรรมกลุ่มจำนวน 10 กิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

นอกจากนี้งานวิจัยของ จิรภา อินทราว(2544) ได้ทำการวิจัย การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม โดยทำการศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 139 คนโรงเรียนสากเหล็กวิทยา กิ่งอำเภอสากเหล็ก จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2544 ผลการวิจัยพบว่า ในระยะแรกที่เริ่มดำเนินการโดยใช้กระบวนการกลุ่ม นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบยังไม่รับผิดชอบต่องานของตนเหมือนเดิม ในระยะต่อมาเพื่อนที่ทำงานเป็นคู่ หรือเพื่อนที่อยู่ในกลุ่ม จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ยังคงเป็นในลักษณะของการลอกเลียนแบบ ในช่วงท้ายนักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากต้องการพัฒนาตนเองในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความช่วยเหลือของเพื่อนและเกิดความเข้าใจในกระบวนการกลุ่ม

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่า การใช้กลุ่ม กิจกรรมกลุ่ม และกระบวนการกลุ่มสามารถแก้ไขปัญหาความรับผิดชอบในการเรียนรู้และการส่งงานของผู้เรียนได้ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อตนเองมากขึ้น และมีความเข้าใจในการทำงานเป็นกลุ่มมากขึ้น

การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะครั้งนี้ ผู้วิจัยจะใช้กระบวนการกลุ่ม โดยวิธีการแบ่งกลุ่มผู้เรียนเพื่อรับผิดชอบต่อส่งงานให้ตรงต่อเวลาที่กำหนด ซึ่งผู้วิจัยคาดว่า การใช้กระบวนการกลุ่มจะทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อส่งงานที่ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทิงวิทยาคม มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1. แบบบันทึกการส่งงานก่อนทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีลักษณะเป็น ตารางแบบบันทึก จำนวน 4 ชุด
2. แบบบันทึกการส่งงานหลังทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม มีลักษณะเป็น ตารางแบบบันทึก จำนวน 4 ชุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมาใหม่ทั้งหมด โดยมีขั้นตอนในการสร้างและตรวจสอบคุณภาพที่ของเครื่องมือ ดังนี้

1. แบบบันทึกการส่งงานก่อนทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้ดำเนินการดังนี้
 - 1.1 สอบถามปัญหาที่เกิดขึ้นจากการมาส่งงานของนักเรียนจากครูผู้สอน
 - 1.2 ศึกษาข้อมูลและสถิติการส่งงานของนักเรียนในรายวิชาศิลปะ
 - 1.3 ออกแบบตารางบันทึกการส่งงานของนักเรียนใหม่โดยให้สอดคล้องกับแนวทางการวิจัยและสอดคล้องกับแบบบันทึกการส่งงานหลังการวิจัย
 - 1.4 นำแบบบันทึกที่ออกแบบใหม่ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง (แบบบันทึกการส่งงานก่อนทำการวิจัย จำนวน 4 ชุด

สำหรับนักเรียน 4 กลุ่ม) จากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่าเครื่องมือมีค่า IOC เท่ากับ 0.84 (ตามเกณฑ์ที่กำหนด)

2. แบบบันทึกการส่งงานหลังทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ได้ดำเนินการดังนี้

2.1 ออกแบบตารางบันทึกการส่งงานของนักเรียนโดยให้สอดคล้องกับแบบบันทึกการส่งงานก่อนการวิจัย

2.2 จัดทำแบบบันทึกการส่งงานหลังทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม จำนวน 4 ชุด (สำหรับนักเรียน 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน)

2.3 นำแบบบันทึกที่ออกแบบใหม่ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้จริง (แบบบันทึกการส่งงานหลังทำการวิจัย จำนวน 4 ชุด สำหรับนักเรียน 4 กลุ่ม) ซึ่งได้ปรับใช้เกณฑ์การพิจารณาของ พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2531, หน้า 124)

ให้ +1 ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในชุดแบบบันทึกการส่งงานนั้นถูกต้อง สามารถประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองได้

ให้ 0 ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในชุดแบบบันทึกการส่งงานนั้น สามารถประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองได้

ให้ -1 ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในชุดแบบบันทึกการส่งงานนั้นถูกต้อง ไม่สามารถประเมินพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองได้

หลังจากการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน พบว่าเครื่องมือมีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.84 (ตามเกณฑ์ที่กำหนด) เช่นเดียวกับแบบบันทึกการส่งงานก่อนทำการวิจัย

2.4 จัดทำแบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนฉบับจริงเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขออนุญาตหัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ ในการทำวิจัยและเก็บข้อมูล
2. ทำพูดเพื่อทำความเข้าใจกับนักเรียนในห้องที่ทำการวิจัย ในเรื่องการส่งงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม (แบ่งกลุ่มผู้เรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน โดยวิธีการนับเรียงตามลำดับที่) กฎเกณฑ์ในการส่งงาน การหักคะแนนการส่งงาน โดย กำหนดให้งานแต่ละชิ้นมีคะแนนรวม 20

คะแนน แบ่งเป็นคะแนนคุณภาพของชิ้นงาน 10 คะแนน และ คะแนนส่งตรงต่อเวลาที่กำหนดอีก 10 คะแนน (คะแนนของกลุ่มที่กำหนด)

ดังนั้นคะแนนชิ้นงานของนักเรียนแต่ละคน คือ

คะแนนคุณภาพผลงาน + คะแนนการส่งงานตรงต่อเวลา (คะแนนของกลุ่ม)

3. เก็บและบันทึกข้อมูลการส่งงานของนักเรียนจากครูประจำวิชาศิลปะพื้นฐาน

ซึ่งในการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ผลของคะแนนการส่งงานตรงต่อเวลาของนักเรียนเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์โดย นำบันทึกผลสถิติการส่งงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มที่กำหนดให้ส่งงานโดยใช้กระบวนการกลุ่ม มาเปรียบเทียบกับสถิติการส่งงานแบบปกติ(ไม่ใช่กระบวนการกลุ่มหรือก่อนการวิจัย) แล้วนำผลต่างของคะแนนทั้ง 2 ครั้ง มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยใช้ การเปรียบเทียบผลต่างของคะแนน ค่าเฉลี่ยร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลต่างรวมทั้งชั้นเรียน ดังนี้

การเปรียบเทียบผลต่างของคะแนนในแต่ละกลุ่ม มีวิธีคิด คือ

คะแนนการส่งงานก่อนการวิจัย - คะแนนการส่งงานหลังการวิจัย = ผลต่างของคะแนนการส่งงาน

การหาค่าเฉลี่ยร้อยละ มีวิธีคิด คือ

$$\frac{\text{จำนวนงานที่ส่งตรงเวลา}}{\text{จำนวนงานทั้งหมด}} \times 100 = \text{ค่าเฉลี่ยร้อยละของการส่งงาน}$$

การหาค่าเฉลี่ยคะแนนผลต่างรวมทั้งชั้นเรียน มีวิธีคิด คือ

$$\frac{\text{ผลต่างกลุ่ม 1} + \text{ผลต่างกลุ่ม 2} + \text{ผลต่างกลุ่ม 3} + \text{ผลต่างกลุ่ม 4}}{4 \text{ (มีจำนวน 4 กลุ่ม)}} = \text{ค่าเฉลี่ยคะแนนผลต่างรวม}$$

เกณฑ์ในการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อนำผลของข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยใช้ การเปรียบเทียบผลต่าง และ ร้อยละ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดค่าดังนี้

ผลต่างอยู่ในช่วงน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3 คะแนน (น้อยกว่าร้อยละ 19.99)
หมายถึง นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการส่งงาน

ผลต่างได้ 4 คะแนน (ช่วงร้อยละ 20.00 - 24.99) หมายถึง นักเรียนมีความ
รับผิดชอบในการส่งงานปานกลาง

ผลต่างได้ 5 คะแนน (ช่วงร้อยละ 25.00 - 29.99) หมายถึง นักเรียนมีความ
รับผิดชอบในการส่งงานได้ดี

ผลต่างได้ 6 คะแนน (ช่วงร้อยละ 30.00 - 34.99) หมายถึง นักเรียนมีความ
รับผิดชอบในการส่งงานได้ดีมาก

ผลต่างได้มากกว่า 7 คะแนน (ร้อยละ 35.00 ขึ้นไป) หมายถึง นักเรียนมีความ
รับผิดชอบในการส่งงานได้ดีเยี่ยม

เป้าหมายของการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนในแต่ละกลุ่มมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น โดยมี
ผลต่างมากกว่า 4 คะแนน (ร้อยละ 20.00 ขึ้นไป) จึงจะถือว่า ผ่านเกณฑ์

ส่วนเป้าหมายของการวิจัยทั้งชั้นเรียนนั้น นักเรียนในแต่ละกลุ่มต้องมีความรับผิดชอบเพิ่ม
มากขึ้น โดยมีผลต่างรวมมากกว่า 4 คะแนน (ร้อยละ 20.00 ขึ้นไป) จึงจะถือว่า ผ่านเกณฑ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทิงวิทยาคม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งเป็น 3 ตอน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการส่งงานของนักเรียนก่อนการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ตอนที่ 2 ผลการส่งงานของนักเรียนหลังการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

ตอนที่ 3 ผลการส่งงานของนักเรียนรวมทั้งหมด

ตอนที่ 1 ผลการส่งงานของนักเรียนก่อนการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ปรากฏผลดังนี้

ตาราง 1 จำนวนการส่งงานของนักเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ก่อนทำการวิจัย

กลุ่ม	การส่งงานก่อนการวิจัย		รวม (20 ชิ้น)	ร้อยละของการ ส่งงาน
	งานชิ้นที่ 1 (10 ชิ้น)	งานชิ้นที่ 2 (10 ชิ้น)		
1	7	7	14	70
2	6	6	12	60
3	6	6	12	60
4	6	7	13	75
ผลเฉลี่ยรวมก่อนการวิจัย			12.75	66.25

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนส่งงานไม่ตรงเวลาร้อยละ 66.25 ของห้อง แสดงว่า โดยปกติมีจำนวนนักเรียนที่ส่งงานตรงเวลามากกว่ากึ่งหนึ่งของห้องเรียนแต่ยังถือว่ามึนักเรียนบางส่วนที่ไม่ส่งงานตรงตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะใช้กระบวนการกลุ่มในการแก้ไขปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานล่าช้าให้ดียิ่งขึ้น (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข หน้า 26-29)

ตอนที่ 2 ผลการส่งงานของนักเรียนหลังการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ปรากฏผลดังนี้
 ตาราง 2 จำนวนการส่งงานของนักเรียนของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ก่อนทำการวิจัย

กลุ่ม	การส่งงานหลังการวิจัย		รวม (20 ชิ้น)	ร้อยละของการ ส่งงาน
	งานชิ้นที่ 1 (10 ชิ้น)	งานชิ้นที่ 2 (10 ชิ้น)		
1	8	9	17	85
2	9	9	18	90
3	10	9	19	95
4	10	10	20	100
ผลเฉลี่ยรวมหลังการวิจัย			18.50	92.50

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนส่งงานตรงเวลามี ร้อยละ 92.50 ของห้อง แสดงว่า มีจำนวนนักเรียนเกือบทั้งชั้นเรียนที่ส่งงานตรงต่อเวลา (รายละเอียดแสดงในภาคผนวก ข หน้า 30-33)

ตอนที่ 3 ผลการส่งงานของนักเรียนรวมทั้งหมด

ตาราง 3 ผลการเปรียบเทียบการส่งงานก่อนและหลังทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม

กลุ่ม	การส่งงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม				ผลต่าง	ร้อยละที่ เพิ่มขึ้น
	ก่อนทำการวิจัย (20 ชิ้น)	หลังทำการวิจัย (20 ชิ้น)	ก่อนทำการวิจัย (ร้อยละ)	หลังทำการวิจัย (ร้อยละ)		
1	14	17	70	85	3	15
2	12	18	60	90	6	30
3	12	19	60	95	7	35
4	13	20	65	100	7	35
ผลเฉลี่ยรวมหลังการวิจัย					5.75	28.75

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาความรับผิดชอบในการส่งงานของตนเอง ดังนี้

- นักเรียนกลุ่มที่ 1 มีการส่งงานเพิ่มขึ้น เท่ากับ 3 หรือ ร้อยละ 15 ถือว่าไม่ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า นักเรียนขาดความรับผิดชอบในการส่งงาน

- นักเรียนกลุ่มที่ 2 มีการส่งงานเพิ่มขึ้น เท่ากับ 6 หรือ ร้อยละ 30 ถือว่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงานได้ดีมาก

- นักเรียนกลุ่มที่ 3 มีการส่งงานเพิ่มขึ้น เท่ากับ 7 หรือ ร้อยละ 35 ถือว่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงานได้ดีเยี่ยม

- นักเรียนกลุ่มที่ 4 มีการส่งงานเพิ่มขึ้น เท่ากับ 7 หรือ ร้อยละ 35 ถือว่าผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงานได้ดีเยี่ยม

ผลจากการให้ผู้เรียนใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐานพบว่า มีผู้เรียน 1 กลุ่ม ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ และมีนักเรียน 3 กลุ่ม ที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่โดยเฉลี่ยผลต่างที่เพิ่มขึ้นทั้งชั้นเรียนแล้วพบว่าผู้เรียนมีการพัฒนาในด้านความรับผิดชอบในการส่งงานให้ตรงต่อเวลาเพิ่มขึ้นแทบทุกคน และผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แสดงว่า นักเรียนทั้งชั้นเรียนมีความรับผิดชอบในการส่งงานได้ระดับ ดี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหาการไม่มีความรับผิดชอบต่อการส่งงานในรายวิชา ศิลปะพื้นฐาน 6 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักเรียนที่เรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกการส่งงานก่อนทำการวิจัย ของนักเรียนแต่ละกลุ่ม จำนวน 4 ชุด และแบบบันทึกการส่งงานหลังทำการวิจัยของนักเรียนแต่ละกลุ่ม จำนวน 4 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าผลต่างของคะแนนทั้ง 2 ครั้ง (ก่อน-หลัง) มาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่กำหนดไว้ โดยใช้ การเปรียบเทียบผลต่างของคะแนน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และหาค่าเฉลี่ยของคะแนนผลต่างรวมทั้งชั้นเรียน ซึ่งผลการวิเคราะห์นำเสนอเป็นตาราง ประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากการแก้ปัญหาค่าความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาศิลปะพื้นฐาน 6 โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 ผลการวิจัยสรุปว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการส่งชิ้นงานศิลปะให้ตรงต่อเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับก่อนทำการวิจัยในระดับ ดี

อภิปรายผล

จากการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อแก้ปัญหาค่าความรับผิดชอบในการส่งงานศิลปะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม นั้น พบว่า นักเรียนมีความรับผิดชอบในการส่งชิ้นงานศิลปะให้ตรงต่อเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นที่เห็นได้อย่างชัดเจน แม้จะมี 1 กลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ แต่ก็ถือว่ากลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์มีการพัฒนาการส่งงานให้ตรงต่อเวลาเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนทำการวิจัย ส่วนอีก 3 กลุ่มนั้นมีผลที่อยู่ในระดับดีและดีเยี่ยม อาจเป็นเพราะว่า กลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์นั้น สมาชิกกลุ่มส่วนมากขาดความรับผิดชอบต่อการส่งงานให้ตรงต่อเวลาเป็นทุนเดิมมาก่อนอยู่แล้ว จึงส่งผลกระทบต่อสมาชิกในกลุ่มพลอยได้รับผลกระทบไปด้วย แต่โดยรวมสามารถสรุปได้ว่าการใช้กระบวนการกลุ่มนั้น ทำให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจที่ร่วมกัน เรียนรู้ร่วมกัน ช่วยเหลือกันและกันในการที่จะทำให้เป้าหมายของกลุ่มตนเองบรรลุผลตามที่ตั้งเป้าไว้ นั่นก็คือ การส่งชิ้นงานศิลปะให้ตรงต่อเวลาที่

ครูกำหนด ซึ่งกระบวนการกลุ่มนี้สามารถสามารถพัฒนาเจตคติ ค่านิยม และจริยธรรมในด้านความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้ผู้เรียนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต การใช้กระบวนการกลุ่มในการแก้ไขปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานนั้นทำให้นักเรียนเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ ความเข้าใจตัวเองและเข้าใจบุคคลอื่นๆ เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการทำงาน และการแก้ปัญหาาร่วมกัน ผู้เรียนจะได้รับการฝึกความรู้สึกในหลายๆด้าน เช่น ความอดทน การยอมรับฟังความคิดเห็นส่วนรวม ฝึกการเสียสละ รู้จักเป็นผู้ให้และรับ ฝึกความรับผิดชอบ ตามจุดมุ่งหมายของกระบวนการกลุ่ม นอกจากนี้ รัชนิย์พร หมื่นคำเรือ (2552) ยังกล่าวโดยสรุปว่า กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์จะเป็นการบวนการเรียนรู้ที่ใช้กลุ่มในการแก้ปัญหา หรือร่วมกันทำ ร่วมกันคิดในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยในการเรียนรู้สิ่งต่างๆนั้น ผู้เรียนจะเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งทำให้แต่ละคนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ระหว่างกัน เป็นแรงจูงใจให้แก่กันและกัน อันจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานสูง

ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชนิย์พร หมื่นคำเรือ(2552) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าหลังการเรียนโดยการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์นักเรียนมีความรู้เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อตนเองหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรภา อินทรขาว(2544) ได้ทำการวิจัย การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้ กระบวนการกลุ่ม โดยทำการศึกษานักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาทรวิทยวิทยา กิ่งอำเภอสาทร จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงท้ายนักเรียนที่ขาดความรับผิดชอบมีพัฒนาการในทางที่ดีขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากต้องการพัฒนาตนเองในการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ อีกส่วนหนึ่งเกิดจากความช่วยเหลือของเพื่อนและเกิดความเข้าใจในกระบวนการกลุ่ม

สาเหตุอีกประการหนึ่งนักเรียนอาจกลัวการถูกหักคะแนนการส่งงานไม่ตรงตามกำหนด หรือส่งงานช้า ที่จะโดนหักคะแนนตามจำนวนของคนในกลุ่มที่ขาดส่งงาน ซึ่งคะแนนการส่งงานมีอัตราส่วนที่มากพอที่จะตัดสินผลการเรียน จึงทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นทั้งกับตนเองและสมาชิกในกลุ่มทุกคนเพื่อที่จะส่งงานให้ตรงต่อเวลาที่กำหนดไว้และจะไม่โดนหักคะแนนชิ้นงานเพียงแต่การขาดความรับผิดชอบของใครบางคนในกลุ่ม

ดังนั้น การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียนในด้านความรับผิดชอบนั้น การให้นักเรียนส่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ตรงต่อเวลาที่กำหนด จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีต่อการฝึกตนเองในด้าน

ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ความตรงต่อเวลา นักเรียนได้เรียนรู้ถึงผลกระทบที่จะตามมาของการไม่มีความรับผิดชอบ การปลูกฝังให้นักเรียนมีความรับผิดชอบนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยขัดเกลาให้นักเรียนเป็นคนดีได้ในอนาคต และเป็นส่วนที่สำคัญส่วนหนึ่งที่จะช่วยซึ่งจะบ่มเพาะให้นักเรียนเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสิทธิภาพในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการศึกษาบริบทและธรรมชาติของนักเรียนก่อนนำกระบวนการกลุ่ม ไปใช้เพื่อแก้ไขปัญหาผู้เรียน
2. การใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาคำรับผิดชอบในการส่งงานนั้นเหมาะสมสำหรับที่จะแก้ปัญหานักเรียนส่วนใหญ่ในห้องเรียนไม่ส่งงานตรงต่อเวลา แต่ถ้าพบปัญหานักเรียนไม่ส่งงานเป็นรายบุคคลควรใช้วิธีการอื่น เนื่องจากการใช้กระบวนการกลุ่มอาจทำให้นักเรียนที่ส่งงานตรงเวลาอย่างสม่ำเสมออยู่แล้วนั้น พloydรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นไปด้วยซึ่งถ้าหากไม่มีการควบคุมหรือการจัดแบ่งกลุ่มที่ดีแล้วอาจเป็นจุดที่ก่อให้เกิดความแตกแยกของนักเรียนเป็นได้
3. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ที่สื่อถึงการมีความรับผิดชอบในระหว่างเรียนด้วย ไม่ใช่แต่เพียงการทำงานส่งครูอย่างเดียว

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลการส่งงานที่ตรงต่อเวลาเท่านั้นเนื่องจากมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลน้อย การทำวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษารวมไปถึงคุณภาพของผลงานผู้เรียนด้วยว่าผู้เรียนนั้นสามารถบรรลุตามจุดมุ่งหมายหรือจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
2. การวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหาผู้เรียนที่ใช้ระยะเวลายาวนานกว่านี้ เช่น 1 ปีการศึกษาเป็นต้น เนื่องจากผู้เรียนจะเกิดการปรับปรุงตนเองอย่างแท้จริง
3. ควรมีการทำการศึกษาคำปรึกษาปัญหาความรับผิดชอบของผู้เรียนด้วยเทคนิคที่หลากหลายและแปลกใหม่มากขึ้น

การสะท้อนคิดของผู้วิจัยต่อผลการวิจัยครั้งนี้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นครั้งแรกที่ได้ทดลองทำการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนอย่างแท้จริง ได้สัมผัสกับนักเรียนจริง ได้พบเจอปัญหาและอุปสรรคให้ห้องเรียนจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ และฝึกฝนตนเองเพื่อที่จะนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ในการดำรงวิชาชีพครูในอนาคต การแก้ไขปัญหา การส่งงานไม่ตรงเวลาของนักเรียนเป็นสิ่งที่ใช้ในการควบคุมชั้นเรียน ซึ่งสำคัญมากต่อการเรียน การสอน หากครูไม่สามารถควบคุมชั้นเรียนได้แล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นตามมาก็คือ การสอนจากครูเกิดขึ้น แต่ผู้เรียนไม่สามารถเกิดการเรียนรู้ที่เต็มประสิทธิภาพได้ อันจะนำปัญหาอื่นๆตามมา เช่น การไม่เข้าใจครูสอน ไม่เข้าใจรายละเอียดภาระงานที่ได้รับมอบหมาย และผู้เรียนจะไม่สนใจการเรียนหากครูผู้สอนยังไม่สามารถที่จะควบคุมชั้นเรียนได้

การส่งงานที่ตรงต่อเวลาที่กำหนดยังเป็นการฝึกฝนให้กับตัวผู้เรียนเป็นคนที่มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงานเพื่อให้สำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีต่อการเรียนรู้วิชาชีพของความเป็นครูในอนาคต

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). การสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาศักยภาพของ
เด็กไทย ด้านความรับผิดชอบและวินัยในตนเอง. กรุงเทพฯ : กองวิจัยทางการศึกษา.
- กัลยา สุริย์. (2546). การใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในตนเอง
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จิรภา อินทรขาว. (2544). การแก้ปัญหาความรับผิดชอบในการส่งงานวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้
กระบวนการกลุ่ม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaiedresearch.org>. (วันที่
ค้นข้อมูล : 15 มิถุนายน 2555).
- ประติพันธ์ อูปรมย์. (2543). “การพัฒนาความรับผิดชอบของเด็ก”. ในเอกสารการสอนชุด
วิชาการพัฒนาพฤติกรรมเด็ก หน่วยที่ 8-15. (หน้า 495-524), (พิมพ์ครั้งที่ 15).
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประนอม เดชชัย. (2536). เสริมทักษะการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนัก
ทดสอบการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- รัชนิ์พร หมั่นเรือคำ. (2552). การใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบ
ต่อตนเองของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบ่อแก้ว อำเภอสะเมิง
จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :
<http://rirs3.royin.go.th/new-search/word-search-all-x.asp>. (วันที่ค้นข้อมูล : 15
มิถุนายน 2555).
- ลักขณา สะแกคุ้ม. (2543). การเพิ่มความรับผิดชอบในเยาวชนกระทำผิดโดยไขกระบวนการให้
การปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวของ Glasser. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุรชาติ วงศ์อารีย์. (2535). การสร้างแบบสังเกตคุณธรรมด้านความขยัน ความมีวินัย ความ
รับผิดชอบ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษา
ศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นายกฤตาคม เปมกิตติ	ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระวิชาศิลปะ
โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
2. นายบริสุทธิ์ อักษรดิษฐ์	ครูชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระวิชาศิลปะ
โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย
3. นายสุรชัย คำสุ	ครู กลุ่มสาระวิชาศิลปะ (หัวหน้ากลุ่มสาระศิลปะ)
โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนก่อนการวิจัย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
กลุ่มที่ 1

คนที่	ก่อนทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 1 เรื่อง รายงานการวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่สะท้อนอิทธิพลทางวัฒนธรรม ว/ด/ป กำหนดส่ง 20/11/2560		ส่งงานชิ้นที่ 2 เรื่อง ผลงานม้วนหินพันซด ว/ด/ป กำหนดส่ง 14/12/2560		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1	✓		✓		
2	✓			✓	
3		✓	✓		
4	✓			✓	
5	✓		✓		
6	✓		✓		
7	✓		✓		
8	✓			✓	
9		✓	✓		
10		✓	✓		
รวม	7	3	7	3	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนก่อนการวิจัย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
กลุ่มที่ 2

คนที่	ก่อนทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 1 เรื่อง รายงานการวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่สะท้อนอิทธิพลทางวัฒนธรรม ว/ด/ป กำหนดส่ง 20/11/2560		ส่งงานชิ้นที่ 2 เรื่อง ผลงานม้วนหินพันชด ว/ด/ป กำหนดส่ง 14/12/2560		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1		✓	✓		
2	✓		✓		
3	✓			✓	
4		✓		✓	
5		✓	✓		
6	✓			✓	
7		✓		✓	
8	✓		✓		
9	✓		✓		
10	✓		✓		
รวม	6	4	6	4	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนก่อนการวิจัย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
 กลุ่มที่ 3

คนที่	ก่อนทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 1 เรื่อง รายงานการวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่สะท้อนอิทธิพลทางวัฒนธรรม ว/ด/ป กำหนดส่ง 20/11/2560		ส่งงานชิ้นที่ 2 เรื่อง ผลงานม้วนหิ้งพันชด ว/ด/ป กำหนดส่ง 14/12/2560		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1		✓	✓		
2	✓		✓		
3		✓		✓	
4	✓		✓		
5	✓		✓		
6	✓			✓	
7	✓		✓		
8		✓		✓	
9		✓	✓		
10	✓			✓	
รวม	6	4	6	4	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนก่อนการวิจัย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
กลุ่มที่ 4

คนที่	ก่อนทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 1 เรื่อง รายงานการวิจารณ์ผลงาน ทัศนศิลป์ที่สะท้อนอิทธิพลทางวัฒนธรรม ว/ด/ป กำหนดส่ง 20/11/2560		ส่งงานชิ้นที่ 2 เรื่อง ผลงานม้วนหินพันชด ว/ด/ป กำหนดส่ง 14/12/2560		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1	✓			✓	
2	✓			✓	
3		✓	✓		
4	✓			✓	
5		✓	✓		
6	✓		✓		
7	✓		✓		
8		✓	✓		
9	✓		✓		
10		✓	✓		
รวม	6	4	7	3	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนหลังการวิจัย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
 กลุ่มที่ 1

คนที่	หลังทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 3 เรื่อง นิทรรศการม้วนห้วน พันขด ว/ด/ป กำหนดส่ง 28/12/2560		ส่งงานชิ้นที่ 4 เรื่อง แฟ้มสะสมผลงาน ทัศนศิลป์ ว/ด/ป กำหนดส่ง 29/01/2561		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1	✓		✓		
2		✓	✓		
3	✓		✓		
4	✓		✓		
5	✓		✓		
6	✓		✓		
7	✓		✓		
8	✓			✓	
9		✓	✓		
10	✓		✓		
รวม	8	2	9	1	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนหลังการวิจัย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
กลุ่มที่ 2

คนที่	หลังทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 3 เรื่อง นิทรรศการม้วนหวน พันชด ว/ด/ป กำหนดส่ง 28/12/2560		ส่งงานชิ้นที่ 4 เรื่อง แฟ้มสะสมผลงาน ทัศนศิลป์ ว/ด/ป กำหนดส่ง 29/01/2561		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1	✓		✓		
2	✓		✓		
3		✓	✓		
4	✓			✓	
5	✓		✓		
6	✓		✓		
7	✓		✓		
8	✓		✓		
9	✓		✓		
10	✓		✓		
รวม	9	1	9	1	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนหลังการวิจัย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
 กลุ่มที่ 3

คนที่	หลังทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 3 เรื่อง นิทรรศการม้วนห้วน พันขด ว/ด/ป กำหนดส่ง 28/12/2560		ส่งงานชิ้นที่ 4 เรื่อง แฟ้มสะสมผลงาน ทัศนศิลป์ ว/ด/ป กำหนดส่ง 29/01/2561		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1	✓		✓		
2	✓		✓		
3	✓			✓	
4	✓		✓		
5	✓		✓		
6	✓		✓		
7	✓		✓		
8	✓		✓		
9	✓		✓		
10	✓		✓		
รวม	10	0	9	0	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

แบบบันทึกการส่งงานของนักเรียนหลังการวิจัย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 /4 โรงเรียนเทิงวิทยาคม
 กลุ่มที่ 4

คนที่	หลังทำการวิจัย (รวมจำนวน 20 ชิ้น)				หมายเหตุ
	ส่งงานชิ้นที่ 3 เรื่อง นิทรรศการม้วนห้วน พันธ ว/ด/ป กำหนดส่ง 28/12/2560		ส่งงานชิ้นที่ 4 เรื่อง เพิ่มสะสมผลงาน ทัศนศิลป์ ว/ด/ป กำหนดส่ง 29/01/2561		
	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	ตรงเวลา	ไม่ตรงเวลา	
1	✓		✓		
2	✓		✓		
3	✓		✓		
4	✓		✓		
5	✓		✓		
6	✓		✓		
7	✓		✓		
8	✓		✓		
9	✓		✓		
10	✓		✓		
รวม	10	0	10	0	

หมายเหตุอื่นๆ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การหาค่าความสอดคล้องของการใช้แบบบันทึกความรับผิดชอบการส่งงานของนักเรียน

ก่อนทำการวิจัย

ชุดที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน	IOC	ผลการศึกษา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	0	1	1	2	0.67	ตามเกณฑ์
2	1	1	1	3	1.00	ตามเกณฑ์
3	1	1	1	3	1.00	ตามเกณฑ์
4	1	0	1	2	0.67	ตามเกณฑ์

หลังทำการวิจัย

ชุดที่	ผู้เชี่ยวชาญ			ผลรวมของคะแนน	IOC	ผลการศึกษา
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1	0	1	1	2	0.67	ตามเกณฑ์
2	1	1	1	3	1.00	ตามเกณฑ์
3	1	1	1	3	1.00	ตามเกณฑ์
4	1	0	1	2	0.67	ตามเกณฑ์